

โครงการส่งเสริมภูมิปัญญาเชิงวัฒนธรรมและประเพณีเพื่อสร้างความภาคภูมิใจให้ชุมชนท้องถิ่น (โครงการยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569)

ความสอดคล้องของยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์ชาติ

ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ด้านการท่องเที่ยว

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

หมวดหมู่ที่ 2 ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ อว.

แพลตฟอร์ม ที่ 1 การพัฒนากำลังคนและสถาบันความรู้

ความเชื่อมโยงพันธกิจตาม พ.ร.บ. มรภ. พ.ศ. 2547

มาตรา 8

3 เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในคุณค่าความสำคัญและความภูมิใจในวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

เป้าหมายที่ 8 ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่มีผลิตภาพ และการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน (Decent Work and Economic Growth)

แผนปฏิบัติการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) มรภ.

ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาท้องถิ่น

โครงการหลักที่ 2

ส่งเสริมคุณภาพชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อความมั่นคงและยั่งยืนเชิงพื้นที่

งบประมาณ 180,000 บาท

กลุ่มเป้าหมาย ประชาชนในชุมชนที่ร่วมกันฟื้นฟู อนุรักษ์วัฒนธรรมชุมชน ตำบลท่าตูม อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 50 คน

หน่วยงานภาคีเครือข่าย

ภายใน คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
ภายนอก องค์การบริหารส่วนตำบลท่าตูม

วัตถุประสงค์

1. เพื่ออนุรักษ์ ฟื้นฟูภูมิปัญญาท้องถิ่นและสร้างความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ของชุมชน
2. เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์วัฒนธรรม
3. เพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชนและเสริมสร้างเศรษฐกิจท้องถิ่น

ผลการดำเนินการโครงการ

หลักการและเหตุผล (Why) จากการสำรวจความคิดเห็นของคนในชุมชนพบว่า ชาวบ้านมีความต้องการที่จะอนุรักษ์ ฟื้นฟู และส่งต่อภูมิปัญญาและวัฒนธรรมให้แก่คนรุ่นหลัง ที่เป็นขนบธรรมเนียมอันดีงามของชุมชนตำบลท่าตูม ทั้งในเรื่องวัฒนธรรมประเพณีไหลเรือไฟ การแข่งเรือยาว การร่ายยอนยุค การขับร้องเพลงพื้นบ้าน นอกจากนี้จะได้เผยแพร่ขนบธรรมเนียมประเพณีผ่านช่วงเทศกาลที่จัดงานแล้ว ยังอยากจะได้องค์ความรู้ดังกล่าวมีช่องทางในการเผยแพร่เพิ่มขึ้น เพื่อที่เยาวชนหรือผู้ที่สนใจจะได้เข้าศึกษาเรียนรู้ได้ตลอดเวลาตามความต้องการ ก็จะเป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมประเพณีของชุมชนเพื่อให้ชุมชนอื่นได้รับรู้ต่อไป รวมทั้งต้องการ แนวทางในการพัฒนาและต่อยอดทุนวัฒนธรรมให้เกิดรายได้และการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษา

- ผู้เสนอ/ผู้รับผิดชอบโครงการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วาสนา บรรลือหาญ
- หน่วยงานคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
- เบอร์โทรศัพท์ 081-6019694
- E-mail thareechon@rnu.ac.th



สถานที่จัดโครงการ (Where) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม และ ชุมชนต.ท่าตูม อ.เมืองมหาสารคาม จ.มหาสารคาม

ระยะเวลาดำเนินงาน (When) 365 วัน เริ่มต้น 1 ตุลาคม 2568 สิ้นสุด 30 กันยายน 2569

กิจกรรมดำเนินงาน (what)

- ต้นน้ำ อนุรักษ์ ฟื้นฟูภูมิปัญญาท้องถิ่นและสร้างความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ของชุมชน
- กลางน้ำ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์วัฒนธรรม พัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมเชิงวัฒนธรรมที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน
- ปลายน้ำ กระตุ้นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและเสริมสร้างเศรษฐกิจในชุมชน

ผลผลิต (Output)

1. เอกสารและฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. ผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. กิจกรรมประเพณีและการจัดงานท้องถิ่น
4. แหล่งข้อมูลออนไลน์หรือสื่อเผยแพร่
5. เครือข่ายความร่วมมือ

ผลลัพธ์ (Outcome)

1. องค์ความรู้ ภูมิปัญญา วัฒนธรรม ประเพณี จำนวน 5 เรื่อง
2. โปรแกรมเส้นทางวัฒนธรรม จำนวน 1 โปรแกรม
3. เศรษฐกิจชุมชนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 10
4. บทความวิจัยจากการบริการวิชาการในพื้นที่ 1 เรื่อง

ผลกระทบ (Impact)

- ด้านเศรษฐกิจ ชุมชนมีแหล่งรายได้เพิ่มขึ้น การพัฒนาท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจะช่วยเสริมสร้างเศรษฐกิจในระดับท้องถิ่น
- ด้านสังคม ชุมชนสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม และสร้างแรงกระตุ้นให้เกิดการอนุรักษ์ธรรมชาติควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจ
- ด้านการศึกษา ส่งเสริมการศึกษาและการเรียนรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นผ่านการจัดอบรม, การสร้างสื่อการเรียนรู้, และการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง
- ด้านสิ่งแวดล้อม ช่วยเสริมสร้างความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ท้องถิ่น โดยการส่งเสริมและอนุรักษ์ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น

SROI



ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

ประเพณีดั้งเดิมหลายอย่างเริ่มเลือนหายไป หรือจัดขึ้นเพียงเชิงสัญลักษณ์และขาดการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง อีกทั้งการถ่ายทอดองค์ความรู้ส่วนใหญ่ยังคงเป็นรูปแบบปากต่อปาก โดยไม่มีกิตติบัตรจัดเก็บบันทึกอย่างเป็นระบบ

ข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน

ในการดำเนินงานครั้งต่อไปควรมีการจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับประเพณีและภูมิปัญญาเพื่อใช้โน้มน้าวอนุรักษ์ รวมถึงเพิ่มช่องทางเผยแพร่ด้วยสื่อที่ทันสมัย เช่น สื่อออนไลน์ วิดีโอ ภาพนิ่ง หรือบทความออนไลน์ เพื่อให้เยาวชนหรือผู้ที่สนใจสามารถเข้ามาศึกษาเรียนรู้ได้ตลอดเวลา

